

DX-Fokus besøger kristen radiostation i El Salvador:

Radio Imperial - 17835 kHz

Et kig fra afviklingsrummet ind i studiet på Radio Imperial i Sonsonate, El Salvador.

(Foto: SHN)

Helt præcist hvorfor en lille kristen lokalradio i en større provinsby i El Salvador – udover deres vanlige mellembølgefrequens 810 kHz – sendte i et par år med lav sendestyrke på den meget høje kortbølgefrequens 17835 kHz, er fortsat uklart, men det lykkedes DX-Fokus' udsendte at finde radiostationen.

Jeg bor i april måned 2008 i Monterrico i Guatemala - helt ud til Stillehavskysten, og går på sprogskole alle hverdage kl. 8-16, men i weekenden har jeg fri!! Så i den første fri-weekend vælger jeg at stikke af til El Salvador.

Turen går først med en 'lancha' (en slags kano med påhængsmotor og plads til måske 15-

20 mennesker på to lange bænke i hver side af båden). Turen går gennem kanaler i mangrove-skoven og et godt stykke ind i landet. Jeg er med dagens første afgang kl. 05.30, hvor det endnu ikke er blevet lyst. Varmen er på dette tidspunkt faktisk til at holde ud. Vi sejler en halv times tid og kommer til en lille landsby – La Avellana - hvor der holder en bus og venter på os. Det er en af de sædvanlige gamle, forfaldne skolebusser fra USA (bedst kendt som 'Chicken-busses'), der bringer os videre til Taxisco, en lidt større by i Guatemala. Her er jeg heldig og finder en direkte bus ned til grænsen til El Salvador. Den bliver til gengæld hurtigt fyldt, og det vil sige at man sidder tre personer på de pladser i hver side af bussen, der er beregnet til to personer. Og alle

sveder 'som svin', men heldigvis har de fleste fået et morgenbad, så det er ikke så slemt.

Det er kun de rigtigt store internationale busselskaber (der kører fra hovedstad til hovedstad), der krydser grænsen mellem Guatemala og El Salvador. Det er ikke sådan en bus jeg kører med! Så jeg bliver sat af temmelig langt fra grænsen, og vælger at lade mig fragte med en cykeltaxi til selve grænsekontrollen, hvor formaliteterne hurtigt klares – takket være en ny aftale mellem de fire centralamerikanske lande Guatemala, El Salvador, Honduras og Nicaragua; en aftale der bl.a. betyder, at når man er inde i et af landene, så er det meget nemt at rejse til et af de andre lande.

Jeg går over selve grænsen. Det er en meget gul bro, der går over en flod. Vel inde i El Salvador siger jeg pænt tak til diverse tilbud om taxa-kørsel, og går selv de måske 500-1000 meter til busstationen. Her finder jeg hurtigt bussen til Sonsonate. Det er her Radio Imperial holder til. Busturen fra grænsen til Sonsonate tager små to timer og koster beskedne én US-dollar (4,70 kr). Og ja – i El Salvador bruger man nu US-dollar som valuta. Det er meget billigt at køre i bus i Guatemala, men i El Salvador er det helt utroligt billigt.

Turen går først en omkring 50 km sydøst på – ikke så langt fra kysten, og derefter 20 km ind i landet. Det giver en gennemsnitshastighed på under 40 km/t. Men udsigten er god. Naturen er meget flot her, og pigerne er kønne – så det er ikke helt i orden.

Jeg ankommer til Sonsonate kl. 10.30, og har dermed brugt fem timer på at tilbagelægge strækningen fra Monterrico til Sonsonate. Afstanden i luften er beskedne 85 km., men med båd, bus, cykeltaxi og gå-ben kan det altså ikke gøres hurtigere.

Så skal sulten stilles. Der er meget at vælge mellem her på busstationen i Sonsonate. Hvis hygiejnen er som på markederne eller hos gadesælgere i Guatemala, så er der ca. 25 pct. risiko for at få et maveonde. Men jeg løber risikoen og bestiller en milkshake. Den bliver serveret i en plasticpose med sugerør. Hold da op! Det er først bagefter jeg lægger mærke til, at alle andre (også) går rundt og drikker af plastic-

poser. Jeg prøver derefter en hotdog. Den smager gyselig, og det meste bliver diskret smidt ud.

Efter at have sundet mig lidt over denne knap så gode gastronomiske oplevelse vælger jeg den nemme løsning og hopper ind i en taxa, og be'r om at blive kørt til Radio Sonsonate. Det bliver en dyr fornøjelse. Hele 4 US-dollars (19 kr.) kommer det til at koste mig, men chaufføren er flink og spørger om jeg er evangelisk missionær, siden jeg skal besøge Radio Imperial. Dér måtte jeg dog skuffe ham.

Radio Imperial holder til et hus på en af de større udfaldsveje fra Sonsonate. Det er vist vejen til hovedstaden San Salvador. Udefra kan man se et beskedent navneskilt og så en mellembølgemast i baghaven. Jeg kommer uanmeldt, men tager chancen og banker på.

For enden af en lang gang i entréen bydes besøgende velkomne til YSDA Radio Imperial. (Foto: SHN)

En venlig mand lukker op og byder mig indenfor. Han hedder David Arévalo, er tekniker og står for afviklingen af lørdagens program. Han haster tilbage i studiet, hvor der på den anden side af glasruden er en prædikant i gang med at udsprede kristne budskaber i en lind strøm. Arévalo kan dog godt få tid til at fortælle lidt om radiostationen og vise rundt i lokalerne.

Radio Imperial er en 100 procent kristen radiostation. Der sendes udelukkende evangeliske programmer, og næsten alle udsendelser er direkte mellem 6 morgen og 8 aften. Stationen er 31 år gammel, og er den populæreste kristne radio-station i Sonsonate, fortæller Arévalo. ”Nå – hvor mange er der da?” spørger jeg, og bliver lidt overrasket over svaret: ”Jo, i Sonsonate alene er der 6 kristne radiostationer: 2 på mellembølge og 4 på FM”.

Sonsonate er en by med små 100.000 indbyggere, på størrelse med Esbjerg. Hvor mange ikke-religiøse radiostationer, der findes i byen, er lidt sværere at svare på, men Arévalo mener, at der også er 6 kommercielle stationer i byen: 3 på FM og 3 på mellembølge.

Radio Sonsonate sender med en gammel 1 kW sender på 810 kHz. Jeg kigger lidt på den og kan se, at den kun sender med halv styrke.

Udover mellembølgen så begyndte Radio Imperial at sende på 17837 kHz i marts 2002. Efter et par måneder forsvandt stationen dog igen – for at vende tilbage i september 2007 – nu på 17833 kHz. Efterfølgende drev frekvensen lidt rundt i området omkring 17835 kHz og det var ikke særligt ofte, stationen blev hørt. Hvorvidt det skyldtes uregelmæssig udsendelsesvirksomhed eller manglende udredelse – eller en kombination af de to – er ikke til at sige.

Men et mærkeligt frekvensvalg kan man med sikkerhed sige. Praktisk taget alle stationer på de højeste kortbølgebånd – 21 og 17 MHz, samt også langt de fleste på 15 MHz – sender med mange kW. En svag sender på 17 MHz vil normalt ikke give god, kraftig modtagelse nogen som helst steder. Der vil være en lillebitte lokal dækning i ganske få km fra senderen, hvorefter signalet forsvinder. Skip-zonen er stor og det første sted signalet (hvis vi er heldige) reflekteres ned på jorden igen er mindst 1.500 km borte, og så er der ikke mere signalstyrke tilbage, end at det kun er det mest hardcore-DXere, der er interesserede. En svag sender på f.eks. 5 MHz-båndet vil derimod kunne give fin modtagelse i et stort lokalområde især i morgen- og aftentimerne.

Radio Imperial var derfor en ”jagtet” station af mange DX’ere over hele verden, da den dels

var meget svær at fange - og dels sendte fra et land, hvor der ikke var andre aktive radiostationer på kortbølge, og i øvrigt ikke havde været det i årtier.

Det lykkedes også undertegnede at fange stationen. En sen maj-aften kl. 23 dansk sommertid i 2003 observerede jeg, at 17 MHz-båndet var åbent og på 17835.24 kHz hørtes en yderst svag station. Den gennemsnitlige kvalitet sneg sig ikke over SINPO 13421, men som 2-tallet antyder, så svingede signalstyrken en del og en gang imellem fadede signalet lidt op. Heldet var med mig. Efter lytning til nonstop-musik i en time steg signalstyrken en smule kl. 24 og et tydelig ID kunne opfanges.

Det er ikke lykkedes andre medlemmer i DDXLK at høre stationen (iflg. tips-spalten i DX-F). Sendestyrken var officielt på 1.5 kW, men det er næppe rigtigt – 150 Watt ville givetvist være et mere realistisk bud. Måske endnu mindre. Stationen var en meget sjælden gæst i Nordeuropa. Lidt oftere hørt i Nordamerika, men det lykkedes også DX’ere i bl.a. Japan og New Zealand at fange stationen.

Afviklingstekniker David Arévalo. (Foto: SHN)

David Arévalo begynder også straks at tale begejstret om, at man kunne høres over hele verden – bl.a. Japan og USA – da jeg nævner kortbølgen. Det lykkes mig ikke at få et svar på, hvorfor man i det hele taget sendte på kortbølge og så på denne høje frekvens – hvad enten det så skyldes, at min ven på stationen ikke kan svare

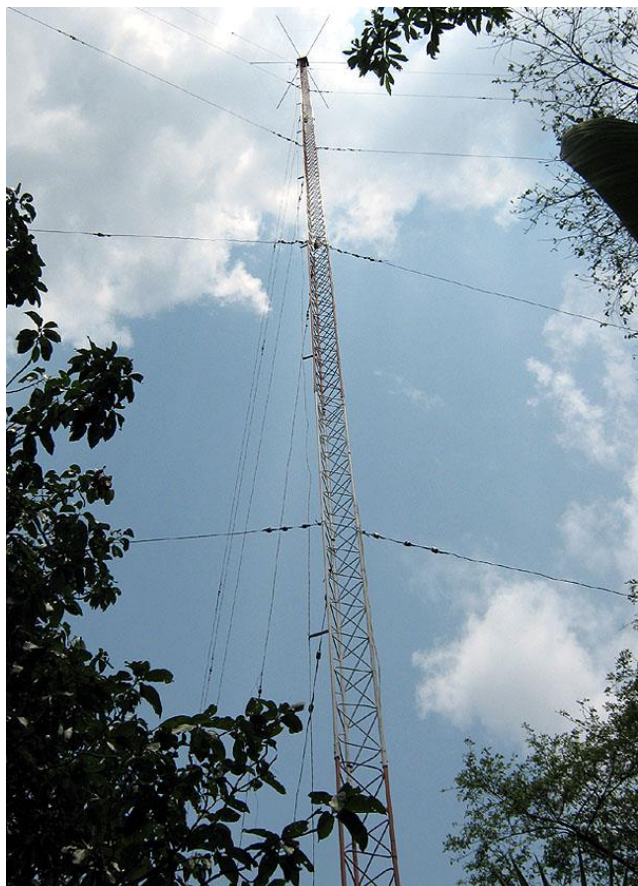
på det, eller det skyldes at mit spanske ikke er helt, hvad det burde være.

Radio Imperial blev sidste gang observeret på 17 MHz-frekvensen i april 2006, men Arévalo mener, at det er et årstid siden man stoppede med at sende på kortbølge.

Jeg vil naturligvis gerne vide hvorfor, og får som svar at senderen gik i stykker og nu er sendt til reparation. Og der kan ikke siges noget om, hvornår den kommer tilbage.

I mellemtiden er der kommet ny studievært på den anden side af glasruden, og teknikeren får besøg af en lokal lytter, der lige skal snakke lidt og som skal købe en kassettebånd med en kopi af noget musik.

Mens de snakker, så får jeg lov til at gå ud og tage et billede af masten i haven. Masten er ikke just helt ny, men den fungerer tilsyneladende. Jeg får taget mine billeder og spejder forgæves efter en kortbølgeantenne af en eller anden slags – men forgæves. Den er også pillet ned, får jeg bagefter at vide.

Radio Imperials mellembølgemast (Foto:SHN)

Tilbage til centrum af Sonsonate skulle jeg ikke nyde noget af en dyr taxa-tur til 18 kr. Man rejser vel ”on a shoestring”. Så jeg tager en bybus (1,20 kr.) til byens centrum, hvor der i parken er et stort FMLN-møde. Ja – borgerkrigen er forbi i El Salvador. Den tidligere guerillabevægelse Frente Farabundo Martí para la Liberación Nacional, FMLN, er siden fredsslutningen i 1992 nu et lovligt politisk parti. Ved sidste parlamentsvalg i 2006 fik de gamle guerillakrigere i det venstreorienterede parti 39.7 pct. af stemmerne. Partiet har borgmesterposten i mange byer over hele landet. Mange DX’ere vil i øvrigt sikkert huske Radio Farabundo Martí, der var en clandestine-station, der sendte på kortbølge omkring 6.7 MHz i en årrække i 80’erne. I 1989 begyndte man også at sende på FM, og i forbindelse med fredsaftalen i 1992 blev stationen legaliseret.

Jeg står ikke lige og mangler en Che Guevara t-shirt eller Farabundo Martí kaffekop, som er blandt de mange varer der faldbydes samtidigt med de politiske taler. Så jeg iler videre og tager bussen til Juayúa; en by oppe i højlandet med kun 10.000 indbyggere.

Og det er godt! Juayúa er et yderst behageligt sted. Den fugtige, tropiske varme ved Guatemalas Stillehavskyst er ganske ulidelig i april måned – faktisk det varmeste tidspunkt hele året – så det er noget af en lettelse at komme til Juayúa - lidt væk fra varmen og de mange myg ved kysten.

Og til en lidt sen frokost tager jeg så grundig revanche for den dårlige morgenmad. Der er nemlig gastronomi-festival i Juayúa og blandt de mange boder med det ene mere lokkende, lækre tilbud efter det andet, så vælger jeg at sætte tænderne i en boef mignón med masser af spændende tilbehør. Pris: 6 dollars (28 kr.). Det smager helt fantastisk.

Det ekstravagante tager derefter lidt overhånd. Jeg sover om natten på et hotel, hvor jeg får varmt brusebad; for første gang i en uge. Det var rart med det varme vand, men man vænner sig nu overraskende hurtigt til at tage kolde brusebade i tropevarmen.

Tekst og foto: Stig Hartvig Nielsen